

Námitka podjatosti soudce (ergo rozhodce)

Usnesení Nejvyššího soudu České republiky ze dne 29. července 1999, sp. zn. 2 Cdon 828/96
(ASPI ID JUD14688CZ)

I. Námitkou podjatosti soudce rozumí podání, ve kterém účastník vedle obecných náležitostí ve smyslu § 42 odst. 4 o.s.ř. uvede, proti kterému soudci námitka směřuje, v čem je spatřován důvod pochybnosti o jeho nepodjatosti, popřípadě kdy se o tomto důvodu dozvěděl, a jakými důkazy jej může prokázat.

II. Důvodem k vyloučení soudce ve smyslu § 14 odst. 1 o.s.ř. nejsou pouze okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Z odůvodnění:

Podle § 14 odst. 1 o.s.ř. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodování věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům lze mít pochybnost o jejich nepodjatosti.

Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávané věci. Tak je tomu v případě, kdy soudce sám by byl účastníkem řízení, ať na straně žalobce či na straně žalovaného, nebo v případě, že by mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech (např. kdyby jinak mohl být vedlejším účastníkem). Vyloučen je také soudce, který získal o věci poznatky jiným způsobem, než z dokazování při jednání (např. jako svědek vnímal skutečnosti, které jsou předmětem dokazování). Soudcův poměr k účastníkům nebo k jejich zástupcům pak může být založen především příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem (srov. § 116 obč. zák.), jemuž na roveň může v konkrétním případě stát vztah přátelský či naopak nepřátelský. V úvahu přichází i vztah ekonomické závislosti, např. v souvislosti s vědeckou či jinou publikační činností soudce, v souvislosti se správou vlastního majetku soudce apod.

Důvodem k vyloučení soudce však nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Rozhodování v dalších sporech stran před soudem proto konkrétního soudce (rozhodce) nevylučuje z projednávání a rozhodování dané konkrétní a namítané věci.